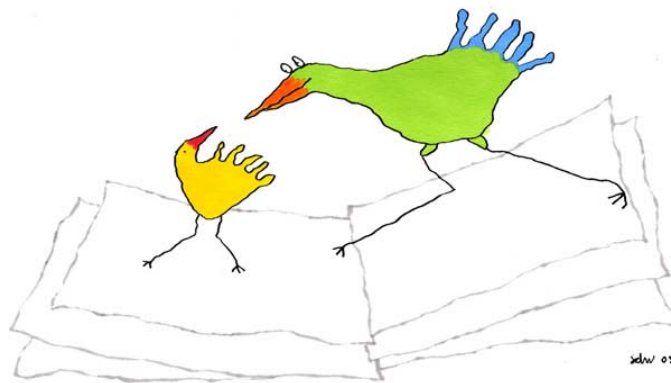
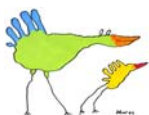

De Voorleesvogel
voor ouders en kleuters

Draaiboek voor de leerkracht

Openbare Bibliotheek Amsterdam
Team Educatie
020-5230786 / 780
g.vanderbijl@oba.nl

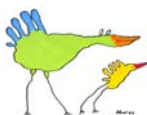

Bibliotheek
Gemeente Rotterdam

Gemeentebibliotheek Utrecht

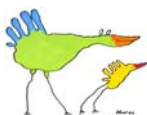
Bibliotheek
Gemeente Dordrecht

Inhoud

In het kort	4
Een planning	6
1. De introductiebijeenkomst op school	6
2. Het voorleesproject in school en thuis	7
3. Afsluitende bijeenkomst in de bibliotheek	8
4. Evaluatie	8

In het kort

Wat is een voorleesproject?

Het algemene doel van een voorleesproject is dat ouders van kleuters een stimulans krijgen om thuis meer voor te lezen aan hun kinderen. Ook worden zij hiermee aangespoord om samen met hun kinderen (meer) gebruik te maken van de Openbare Bibliotheek.

Het voorleesproject *De Voorleesvogel* in Amsterdam is een initiatief van de Openbare Bibliotheek: een voorleesproject dat de koppeling maakt naar leesbevorderende tv-programma's, en waar mogelijk gebruik maakt van multimediale toepassingen (websites, cd-roms). Het wordt georganiseerd en uitgevoerd in samenwerking met een basisschool. Ouders lenen gedurende een periode van zes tot acht weken elke week via school een boek om thuis voor te lezen aan hun kind. De introductie van het project vindt plaats op school, de afsluitende bijeenkomst in de bibliotheek.

Doelgroep en niveau

Voorleesproject *De Voorleesvogel* is gericht op kinderen van de groepen groep 1 / 2 van de basisschool en hun ouders.

(Een deel van) de doelgroep van een voorleesproject beheerst het Nederlands niet of in onvoldoende mate. Dat is een gegeven, en tevens de reden om juist voor deze ouders een voorleesproject (zoals *De Voorleesvogel*) te organiseren.

Dit houdt tegelijkertijd in dat wij de term 'voorlezen' een bredere betekenis geven dan uitsluitend de letterlijke. Wij verstaan hieronder ook het vertellen van het verhaal door de ouder aan het kind en het praten over het verhaal volgens de principes van het interactief voorlezen.

De beheersing van de Nederlandse taal is bij de doelgroep van dit Voorleesproject zeer divers: van analfabeet in de eigen taal en het Nederlands tot aan gealfabetiseerd niet alleen in de eigen taal maar ook in het Nederlands. Ook de ouder die geen Nederlands kan lezen, en ook niet voldoende Nederlands spreekt, moet zich uitgenodigd voelen om in de eigen taal samen met het kind een boek te bekijken, het verhaal (in de eigen taal) te vertellen, en samen met het kind te praten over het boek.

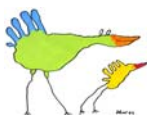
Doelstellingen

Het doel van *De Voorleesvogel* is om ouders van kleuters op voorscholen

- te stimuleren om thuis met hun kleuter boeken te bekijken en voor te lezen
- te stimuleren om voorleesroutines op te bouwen
- te stimuleren om aantrekkelijke en educatieve tv-programma's te bekijken, zoals *Meneer Logeer* en *Sesamstraat*
- te stimuleren om samen met hun kleuter gebruik te maken van de bibliotheek

Het project *De Voorleesvogel* streeft behalve bovenstaande doelen nog een ander doel na: ouders worden tevens gestimuleerd om, samen met hun kinderen, andere media te gebruiken. Met andere media worden bedoeld tv (kinderprogramma's), Internet (websites bij boeken, geschikt voor de doelgroep), en waar mogelijk cd-roms e.d.

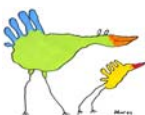
- Tv-programma's: uit onderzoek blijkt dat nog steeds te weinig anderstalige ouders samen met hun kinderen naar *Sesamstraat* kijken (in april 2005 door *Vrij Nederland* gekwalificeerd als het beste boekenprogramma op de Nederlandse televisie, vanwege de consequente dagelijkse aandacht voor

voorlezen en boeken). In het project *De Voorleesvogel* besteden we expliciet veel aandacht aan het kijken naar *Sesamstraat*, juist vanwege die dagelijkse voorleesroutine. Bij het ontwikkelen van dit project ging gelijktijdig een nieuw programma van Z@ppelin van start, gebaseerd op de *Taallijn VVE*, met als doel leesbevordering: het programma Meneer Logeer. Ook dit programma is in het project meegenomen, evenals het bijbehorende pakket aan materialen (het “Z@ppelin-logeerkoffertje”).

- Websites: Internet is inmiddels tot bijna elke huiskamer in Nederland doorgedrongen. Er komen, ook voor deze leeftijdsgroep, steeds meer aantrekkelijke websites over boeken en auteurs, waar leuke en uitdagende spelletjes op zijn te vinden. In het Voorleesvogel Voorleesproject hebben we daarom ook geprobeerd om gebruik te maken van boeken en / of auteurs die verder verwijzen naar websites.
- CD-roms: uit onderzoek (bv van *A. Bus, 2003*) blijkt dat het additioneel gebruik van cd-roms positieve resultaten oplevert bij de woordenschatontwikkeling. Ook hier is dus naar gezocht.

In het Voorleesvogel-voorleesproject is bovendien gebruikt gemaakt van en verwezen naar de *Taallijn VVE* (ontwikkeld door *Sardes* en ECN). Dit om naast leesbevordering en leesplezier ook uitdrukkelijk aandacht te schenken aan ontwikkeling van de woordenschat. Zie hiervoor ook de methodebeschrijving *Taallijn VVE* op het algemene gedeelte van de website www.voorleesvogel.nl.

Een planning

Tijdens het voorleesproject *De Voorleesvogel* lenen ouders gedurende een periode van zes tot acht weken boeken om thuis voor te lezen aan hun kind. Een introductiebijeenkomst voor ouders en kinderen leidt het project in en het wordt ook afgesloten met een bijeenkomst. Ten slotte is er voor de deelnemers (leerkrachten en bibliothecaris) een evaluatie mogelijk.

Een planning voor de verschillende onderdelen van het project kan er als volgt uitzien.

1. De introductiebijeenkomst op school

enkele weken voor de bijeenkomst

- **Voorbespreking met de bibliothecaris** om het gehele project door te spreken.

twee weken voor de bijeenkomst

- **Instaptoets ouders**

De *instaptoets voor ouders* is gebaseerd op de bestaande *Boekenpret*-instaptoets, maar uitgebreid met vragen naar bezit en gebruik van andere media dan boeken (tv, video, computer, internet). De toets wordt twee keer afgenomen: voordat het project begint en ongeveer een half jaar na afloop. Vraag je hierbij het volgende af.

Wanneer kun je deze vragenlijst vóór de aanvang van het project aan de ouders voorleggen? Tijdens de introductiebijeenkomst is dat niet handig omdat dan de tijd ontbreekt, zoek dus naar een ander moment.

Wie neemt de toets af? Waar? En op welke manier: schriftelijk of, hetgeen de voorkeur verdient, mondeling in een aparte bijeenkomst met ouders. Spreek dit in elk geval door met de bibliothecaris.

(Zie voor het vragenformulier van de [instaptoets](#) elders op de site.)

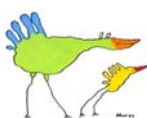
een week voor de bijeenkomst

- **Ouders uitnodigen voor introductiebijeenkomst**

De uitnodiging voor de introductiebijeenkomst bestaat uit een schriftelijke *uitnodiging SESAMSTRAAT* aan de ouders / kinderen. Geef die mee of stuur hem op. Hierin kondig je het voorleesproject aan en vraag je de ouders om een week lang samen met de kinderen naar het tv-programma *Sesamstraat* te kijken als voorbereiding op het project. In de uitnodiging staan ook de datum en het tijdstip van de introductiebijeenkomst op school. (Zie voor de [uitnodiging SESAMSTRAAT](#) verder op deze site.)

- **Introductiebijeenkomst op school**

Inleiding voor ouders en kinderen De introductiebijeenkomst is bedoeld voor ouders en kinderen. De bijeenkomst duurt ongeveer een uur: een half uur voor ouders en

kinderen samen, en een half uur voor de ouders alleen (de kinderen zitten dan al weer in hun eigen lokaal).

De bibliothecaris introduceert in het gedeelte voor ouders en kinderen de materialen, vertelt over *Sesamstraat*, leest voor en vertelt met behulp van kamashibai, en doet spelletje met attributen van de tien boeken, in samenwerking met de leerkrachten. (Kijk voor materialen: [de bibliotheekcollectie](#) en [de schoolcollectie](#), verder op onze site)

Voor de ouders volgt onder andere een uitleg over het voorleesproject en over het hoe en waarom van kijken naar tv-programma's zoals *Sesamstraat* en *Meneer Logeer*.

Boeken lenen Ouders en kind zoeken een boek uit om mee naar huis te nemen. Ook krijgen ze mee:

- 10 gouden voorleestips algemeen
- 10 gouden voorleestips bij... (voorleestips bij elk boek apart)

Let op: formulier uitleenregistratie boeken invullen!

Eén kind krijgt *Doorgeefboek Z@ppelinlogeerboek* mee. Spreek hierbij af hoe lang zij het boek thuis mogen houden, één dag of langer?)

Let op: Formulier uitleen Z@ppelinlogeerboek invullen!

Eén kind krijgt *Bert en Ernie* poppen mee plus *Sesamstraat-rugzakje* om samen naar Sesamstraat te kijken! Spreek hierbij af hoe lang zij het boek + rugzakje thuis mogen houden.

Let op: formulier uitleen Bert en Ernie invullen!

Kijk voor de [voorleestips](#) en het [uitleenregistratieformulier](#) verder op onze site.

2. Het voorleesproject in school en thuis daarop volgende zes weken

Op school

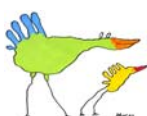
De leerkracht besteedt gedurende de zes weken tussen introductie en afsluiting regelmatig aandacht aan het voorleesproject.

▪ Je werkt op school met de drie “kern”titels, dit zijn boeken waarbij suggesties worden gegeven in *Praten rondom prentenboeken* (kijk hiervoor ook bij de beschrijving van het Z@ppelinLogeerboek in het algemene gedeelte van de website [devoorleesvogel.nl](#).)

Van Genechten	Hoe Tito zijn neus kwijt speelde
Emmet / Cabban	Ik wil de maan
Finn / Tickle	Het luie lieveheersbeestje

▪ De leerkracht kijkt samen met de kinderen naar *Meneer Logeer* (op tv, of naar de afleveringen op de videoband).

▪ Elke week besteedt de leerkracht in de kring aandacht aan het *Doorgeefboek Z@ppelinlogeerboek*. Het kind dat het thuis heeft gehad, vertelt erover in de kring en laat een tekening zien. Het volgende kind krijgt het Doorgeefboek mee. Hetzelfde gebeurt met de Bert en Ernie-poppen en de Bert en Ernie-rugzak: elk kind mag tijdens dit project éénmaal samen met Bert en Ernie naar Sesamstraat kijken. Daarvoor neemt een kind de twee poppen in een Sesamstraatrugzakje mee naar huis, en

vertelt de volgende dag in de kring wat er de vorige avond in Sesamstraat gebeurde. Het volgende kind krijgt Bert en Ernie-poppen (Sesamstraat-rugzak) mee.

- Ouders ruilen boek en krijgen *Voorleestips* mee. Spreek een vaste dag en een tijdstip af.

Let op: invullen uitleenformulieren Doorgeefboek, Bert en Ernie en boeken

Thuis

- Ouders lenen boeken op school en lezen die thuis voor aan hun kind.
- Zij kijken samen met hun kind naar *Sesamstraat*, en naar *Meneer Logeer*.
- Als er een computer en internet-aansluiting in huis zijn kijken ouders en kinderen op websites bij boeken en tv-programma's en doen spelletjes, printen kleurplaten etc.
- Het kind krijgt eenmaal het *Doorgeefboek* mee naar huis. De ouder vult de vragen in en het kind maakt een tekening.
- Het kind krijgt eenmaal *Bert en Ernie*-poppen (Sesamstraat-koffer) mee naar huis. Daar kijkt het samen met Bert en Ernie naar Sesamstraat en vertelt er de volgende dag op school over.

3. Afsluitende bijeenkomst in de bibliotheek

na zes weken

Ook de afsluitingsbijeenkomst is bedoeld voor ouders én kinderen. Zij worden hiervoor uitgenodigd om naar de bibliotheek te komen. Geef hiervoor een uitnodiging mee aan ouders / kinderen. Neem zelf *het Doorgeefboekje* mee!!

Inhoud van de bijeenkomst

In het gedeelte voor ouders en kinderen samen voeren zij (met de bibliothecaris en de leerkracht) een gesprek over de verschillende onderdelen van het project, de bibliothecaris leest een verhaal voor en er is een verwerkingsactiviteit voor ouders en kinderen samen.

Daarna volgt een gesprek met de ouders over hun ervaringen met het project: over hoe het voorlezen ging, wat zij vonden van het kijken naar *Sesamstraat*. Gaan ze iets met hun ervaringen doen: voorlezen en/of gaan ouders en kinderen nu vaker naar *Sesamstraat* kijken?

Zij krijgen voorlichting over de bibliotheek en het lenen van boeken, en eventueel een rondleiding. Als ze dat willen, kunnen ze lid worden van de bibliotheek.

4. Evaluatie

een of twee weken na de afsluiting

Kort na de afsluiting (een of twee weken later) vindt een bespreking plaats waarin de bibliothecaris en de betrokken leerkrachten het project met elkaar evalueren. Maak hiervoor eventueel gebruik van het evaluatieformulier. Dit is te vinden op onze website.

